

Els vells homes creatius

Gabriel García Márquez, escriptor ja gran i experimentat que deu fer novel·les com qui fa cistells, ha tret *Historia de mis putas tristes*, una novel·la curta de la qual es poden veure autèntiques muntanyes a les llibreries de la ciutat i, potser, de mig món hispanoparlant. Aquest cop, García Márquez narra la increïble història d'un vell de noranta anys que, en la millor frase de tot el llibre, que és la primera, es dona com a regal una nit d'amor amb una noia verge. El vell, que escriu articles en un diari, s'enamora d'aquesta adolescent verge i es passa les nits mirant-la, només mirant-la en una mena de prostíbul molt particular. A mi la novel·la no m'ha agradat pas massa, encara que sóc un devot del colombià. Però aquest no em sembla pas un tema que pugui estirar-se massa —de fet només és una llambrugada, una mena de passió última—, ni pugui donar per grans brillantors per més que la tècnica narrativa sigui excel·lentís-

sima, les paraules, més que triades, brodades, i la concisió sigui precisa com un rellotge suís —cada paràgraf una imatge.

La novel·la no és pas de les que et deixa satisfet, encara que els escriptors que han fet novel·les excel·lents com *Cien años de soledad* no resisteixen les comparacions fàcilment. Però és sobretot en la creativitat de la vellesa més provecta que vull fixar-me. Tant el narrador com el protagonista són uns vells que no donen res per perdut, res per verd —i mai millor dit.

Una cosa semblant va passar a l'auditori de Lleida, on aquest darrer mes hi hagué el concert de Bebo Valdés, un pianista gran però d'una bella i asossegada creativitat. La nit va tenir la vibració de

Vells que escriuen o fan música, una imatge bella

Andreu Loncà

Andreu Loncà

certs vespres d'emoció. Alt, llarg, de braços com a rems, el pianista Bebo Valdés, de dits llarguíssims, va sortir a l'escenari com un home a qui l'art ha tornat una mica ingràvid, una mica allargassat. Saludava el públic creuant els braços com si volgués abraçar tothom i esquitxava les seues presentacions d'humor i de tendresa tranquil·la que deuen de donar els anys. La seua música, cubana i popular, passada pel sedàs de la seua sensibilitat entre la nostàlgia de la vida viscuda i l'alegria tranquil·la dels anys passats, feia pessigolles a l'ànima. Bebo Valdés, però, no és un intèrpret estrident ni tampoc exactament avantguardista. Només toca les peces clàssiques del repertori cubà amb una tècnica i sensibilitat de qui toca el piano d'esma —com qui fa cistells o novel·les.

Aquests homes grans que escriuen o toquen música em semblen una imatge molt bella, després d'anys d'elogi foll de la joventut i de l'estridència. Com si després de la maduresa encara hi hagués vida, creativitat i una mirada neta d'amor.